

HET CENTRUM VOOR GELIJKHEID VAN KANSEN EN VOOR RACISMEBESTRIJDING

Over begrippen en opdrachten

Bernard Hubeau*

I. Vooraf

Door de Wet van 15 februari 1993 werd een Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding opgericht, hierna afgekort het centrum of CGKR.¹ Vooral over de benaming van het Centrum is een discussie op gang gekomen, waaraan wij hier aandacht besteden: in de begrippen schuilen immers vaak toch ook diepere werkelijkheden. Wij lazen er vooral de parlementaire voorbereiding en beleidsintenties op na en formuleren een aantal vragen en onduidelijkheden, die het gevolg zijn van de gehanteerde begrippen en uitgangspunten.

II. Ontstaanscontext

II.1. Reeds in het zogenaamde novemberrapport stelde het Koninklijk Commissariaat voor het Migrantenbeleid (KCM) voor om, in het kader van de strijd tegen het racisme en de vreemdelingenhaat, een nationaal centrum tegen 'de discriminatie en voor de integratie van vreemde gemeenschappen' op te richten², met als belangrijkste taken coördinatie, bemiddeling in samenlevingsproblemen en ondersteuning en coördinatie van acties tegen het racisme. Als meest gehoorde terminologie stond toen voorop 'Nationaal Centrum tegen de Discriminatie en voor de Integratie van Vreemde Gemeenschappen'.

II.2. In het kader van het zogenaamde 'nieuwe contract met de burger' komt de idee van een 'Centrum voor Gelijkheid van Kansen' op de voorgrond.³ Dit wordt hernomen in het regeerakkoord van de regering DEHAENE in het kader van 'de verwezenlijking van een rechtvaardiger samenleving'.⁴

* Bernard HUBEAU is doctor in de rechten en stedenbouwkundige. Hij promoveerde op een proefschrift met de titel: 'De grondwettelijke bevoegdheidsverdeling inzake huisvesting en haar gevolgen voor de woonsituatie van bijzondere groepen', waaronder uiteraard migranten.

Hij is momenteel hoofddocent aan de rechtsfaculteit van Utrecht en aldaar ook adjunct-directeur van de Onderzoeksschool Arbeid, Welzijn en Sociaal-economisch bestuur. Hij is tevens wetenschappelijk medewerker bij het Departement Rechten van de U.I. Antwerpen en docent aan de Afdeling Ruimtelijke Planning van het Henry van de Velde-Instituut. Hij publiceerde verder over het huur- en huisvestingsrecht, rechtshulp, migranten en Europees sociaal beleid.

1. Wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, B.S., 19 februari 1993.

2. X, *Integratiebeleid: een werk van lange adem*, Brussel, Koninklijk Commissariaat Migrantenbeleid, 1989, 141, voorstel 62.

3. In de tekst *Voor een nieuw contract met de burger* (van de hand van M. WATHELET, 1992) vindt men dit op p. 39.

4. *Regeerakkoord*, p. 10.

II.3. Enige tijd later komt er een parlementair initiatief, met name een wetsvoorstel tot oprichting van een Centrum voor Etnische Gelijkheid.⁵ Na een regeringsamendement komt de terminologie 'Centrum voor Gelijkheid' weer naar boven.

II.4. Uiteindelijk is men het in de Senaatscommissie eens geworden over het gebruik van de benaming 'Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding'.⁶ De discussie in de Senaat heeft enkel de benaming als voorwerp gehad: door de benaming wordt rechtstreeks verwezen naar de in artikel 2 van de wet omschreven opdrachten van de wet, ook al wordt toegegeven dat de naam niet perfect is.⁷

De opdracht luidt als volgt: 'Het Centrum heeft als opdracht de gelijkheid van kansen te bevorderen en elke vorm van onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur op grond van ras, huidskleur, afstamming, afkomst of nationaliteit te bestrijden'.⁸

III. Van etnische gelijkheid naar gelijkheid van kansen

III.1. HET GEHANTEERDE INTEGRATIECONCEPT

Een eerste vraag betreft deze naar het gehanteerde integratieconcept. In het wetsvoorstel DHOORE e.a. wordt uitdrukkelijk verwezen naar het integratieconcept van het KCM als uitgangspunt: wij moeten dit hier niet opnieuw situeren.⁹ Er wordt gewezen op de noodzaak om naast de nationaliteitsverwerving tevens de structurele betrokkenheid van minderheden enerzijds en antidiscriminatie en -achterstelingsmaatregelen anderzijds uit te werken.¹⁰

Bij de kritiekloze overname van het in de KCM-rapporten gehanteerde inpassingsconcept stellen wij twee vragen. Aan de ene kant is geen (althans expliciete) denkoefening gedaan naar de 'mérites' van dit model: het ware goed geweest na vier jaar te bekijken of het bekende drietrapsmodel niet voor verfijning vatbaar zou zijn geweest. De ongemotiveerde keuze hiervoor legt wel continuïteit vast, maar blokkeert voorts enigszins een mogelijke dynamiek en 'voortschrijdend inzicht'. Een tweede vraag is of genoemde keuze tevens bruikbaar is voor de opdracht inzake racismebestrijding en of een nadere precisering in dat verband niet was aangewezen (zie ook *infra*).

5. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/1 (Wetsvoorstel tot oprichting van een Centrum voor Etnische Gelijkheid).

6. Zie vooral *Gedr. St.*, Senaat, 1992-93, nr. 497 en *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/9 (gewijzigd wetsontwerp).

7. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/10, 2-3 (Verslag PEETERS); herhaald wordt dat de term 'etnische gelijkheid' bezwaren oproep, zie ook *infra*; er wordt gezegd dat de terminologische discussie niet zo belangrijk is (zie o.m. *Gedr. St.*, Senaat, 1992-93, nr. 497/2, 5, Verslag DE LOOR) (uit de discussie zelf blijkt echter het tegendeel).

8. Artikel 2 van de Wet van 15 februari 1993; voor de specifieke bevoegdheden in dit verband, zie art. 3.

9. Zie vooral *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/1, 1-2 (M.v.T.); zie vooral het zgn. 'November-rapport'.

10. *Ibidem*, 2-3.

III.2. DE EVOLUTIE IN DE BENAMING VAN HET CENTRUM

Opvallend in het wetsvoorstel DHOORE e.a. was het woord 'ethisch' in de titulaat: men verwachtte immers effecten van deze wet op de nationaliteitsverwerving. Het Centrum zou elke vorm van onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur op grond van ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming bestrijden.¹¹

Het gebruik van het woord etnisch leidde duidelijk tot tegengestelde standpunten in de parlementaire bespreking. In de eerste plaats staan we stil bij de argumenten in de Kamercommissie.

Na een amendement van de regering wordt zoals gesteld opnieuw de term 'Centrum voor Gelijkheid' aangenomen. Er zijn een aantal 'redelijke' en een aantal wat overtrokken motieven vermeld in de parlementaire bespreking om elke 'etnische' verwijzing te weren.

De eerder genoemde begrippen worden best vermeden, zo luidt een eerste bezwaar, omdat deze impliciet verwijzen naar een Belgisch samenlevingsmodel dat de ontwikkeling van georganiseerde etnische minderheden zou legitimeren, hetgeen de realisatie van het integratieconcept van het KCM in de weg zou staan.¹² Geconcludeerd werd door een lid dat aldus de eerste van de twee duidelijke opdrachten van elke 'etnische inhoud wordt ontdaan'.¹³

Een tweede reden om het begrip 'etnisch' te schrappen is dat men de indruk kan krijgen dat het mogelijk wordt om 'voor een bepaalde bevolkingscategorie af te wijken van de normale werkingsregels van de samenleving. Er bestaat thans in ons land immers een tendens om voor bepaalde categorieën van de bevolking wetten te maken of instellingen te creëren ... Die tendens levert alleen maar het bewijs van de armoede en de zwakte van de algemene norm'.¹⁴ Dit laatste wekt toch verwondering, omdat de wetgeving in de moderne rechtsstaat juist typisch het kenmerk vertoont dat algemene regelingen op zich vaak onvoldoende zijn om recht te doen aan differentiële situaties. Daarna wijst men nog op het 'slechte onthaal' dat zo'n Centrum, vooral in sommige Brusselse wijken, zal krijgen.¹⁵ Bij sommigen (PVV) is er een duidelijke obsessie om te vermijden de indruk te wekken dat 'sommige bevolkingsgroepen worden bevoordeeld'.¹⁶

Het concept gelijkheid, zo vindt de Eerste Minister, en dit is een positieve motivatie, houdt een meer gepaste referentie naar het beginsel van de gelijkheid van personen en niet-discriminatie, de uiteindelijke doelstelling van het integratiebeleid.¹⁷

Sommigen vonden dan weer dat het weglaten van de term een verkeerde beeldvorming zou aanwakkeren over de doelstellingen van het Centrum, met name de

11. In de nota WATHELET was zelfs nog een verwijzing naar geslacht en handicap opgenomen.

12. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/6, 8 (Verslag TANT).

13. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/6, 8 (Verslag TANT).

14. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/6, 8 (Verslag TANT); waarna nog wordt gewaarschuwd voor veralgemening naar andere bevolkingscategorieën; vgl. ook *Gedr. St.*, Senaat, nr. 497/2, 2-3 (Verslag DE LOOR).

15. *Ibidem*, 9.

16.. *Ibidem*, 11.

17. Zo luidt de mededeling van de Eerste Minister over de oprichting van een Centrum voor Gelijkheid, 9 juni 1992.

bestrijding van alle vormen van ongelijkheid.¹⁸ De benaming etnisch wijst er bovendien op dat nationaliteitsverwerving een belangrijk, maar geen afdoend middel tot integratie is.¹⁹

Anderen stellen meer in het algemeen dat de benaming 'Centrum voor Gelijkheid' de indruk zou kunnen wekken dat 'België een land van ongelijkheden' is.²⁰

De Regering heeft zich neergelegd bij de in de Kamercommissie geldende opvatting over de benaming: de opdracht van het centrum, zo wordt besloten, 'behelst dus *niet* het bevorderen van de gelijkheid in het algemeen, maar van de gelijkheid van kansen ten overstaan van ras, huidskleur, afstamming, afkomst of nationaliteit'.²¹

Bij de bespreking in de Senaatscommissie wordt de terminologie 'Gelijkheid van kansen' vooropgesteld, omdat dit beter de betrachtning weergeeft, met name 'het creëren van een beleid van gelijke kansen'.²² Op een bepaald ogenblik wordt gesteld dat het begrip 'etnische minderheid' gepaster zou zijn.²³ De bezwaren tegen 'etnisch' worden als volgt geschetst: er is geen wettelijke erkenning van etnieën in onze wetgeving; hoe wordt bepaald wie ertoe behoort; het strookt niet met het opzet van de racismewet.²⁴ Tegen de 'Gelijkheid van kansen' wordt dan weer aangevoerd dat er een verwarring zou kunnen ontstaan van de strijd voor etnische gelijkheid met de strijd voor de emancipatie van de vrouw: de benaming 'Centrum voor de Gelijkheid tussen de Burgers' wordt dan vooropgesteld²⁵, en wat later 'Centrum voor de Bestrijding van het Racisme en de Vreemdelingenhaat'.²⁶

Men komt tot de gekende benaming omdat men meent dat het tegelijkertijd de dubbele opdracht (bevordering gelijke kansen en bestrijding van discriminatie) en de specificiteit van het Centrum voldoende weergeeft.²⁷

III.3. OP ZOEK NAAR MOGELIJKE AANKNOPINGSPUNTEN

III.3.1. Algemeen

Thans valt de opdracht van het CGKR duidelijk uiteen in twee onderdelen, enerzijds de gelijkheidsbevordering en anderzijds de discriminatie en racismebestrijding.

De opdracht van het CGKR, zoals beschreven in artikel 2 van het wetsvoorstel DHOORE e.a., werd aanvankelijk verbonden aan de verwezenlijking van de etnische gelijkheid voor de wet, die aan Belgen en vreemdelingen wordt gewaarborgd door de Grondwet (art. 6 en *6bis* van de Grondwet)²⁸ en artikel 1 van het Interna-

18. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/9, 5 (Verslag TANT).

19. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/9, 12 (Verslag TANT).

20. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/6, 12 (Verslag TANT).

21. *Gedr. St.*, Senaat, 1992-93, nr. 497/2, 2 (Verslag DE LOOR).

22. *Gedr. St.*, Senaat, 1992-93, nr. 497/2, 4 (Verslag DE LOOR).

23. *Gedr. St.*, Senaat, 1992-93, nr. 497/2, 6 (Verslag DE LOOR).

24. *Gedr. St.*, Senaat, 1992-93, nr. 497/2, 6 (Verslag DE LOOR).

25. *Gedr. St.*, Senaat, 1992-93, nr. 497/2, 7 (Verslag DE LOOR); voor reactie hierop: *ibidem*, 9.

26. *Gedr. St.*, Senaat, 1992-93, nr. 497/2, 10 (Verslag DE LOOR).

27. *Gedr. St.*, Senaat, 1992-93, nr. 497/2, 12 (Verslag DE LOOR).

28. Zie het wetsvoorstel (oude tekst).

tionaal Verdrag tot Uitbanning van alle vormen van Rassendiscriminatie (New York, 7 maart 1966).²⁹

III.3.2. De gelijkheidsopdracht

De gelijkheidsbevordering kan geschieden door voorstellen ter verbetering van de reglementering en de toepassing ervan, ook naast de racismewet, zo wordt uitdrukkelijk gesteld³⁰, hetgeen wijst op een ruime invulling. Ook is er een indirecte taak, met name de coördinatie, ondersteuning en begeleiding van organisaties en instellingen en rechtshulpverleners om de etnische gelijkheid te bevorderen (en de rassendiscriminatie tegen te gaan).³¹

De eerste opdracht van het Centrum werd aanvankelijk gekoppeld aan het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel.³² De uitdrukkelijke verwijzing naar de Grondwet is op amendement van de regering vervallen. Dit wekt wel de indruk dat de kansengelijkheid een notie is, die geen verband houdt met het juridische gelijkheidsbeginsel, hetgeen merkwaardig is. De vraag naar de eventuele aanpassing van artikel 128 van de Grondwet, dat stelt dat de wetgever uitzonderingen kan vaststellen op de principiële gelijkheid van Belgen en vreemdelingen, die zich op het Belgische grondgebied bevinden, zou hierbij aan belang kunnen inboeten. Impliciet zou daarentegen als pluspunt kunnen worden aangeduid dat hierin een soort 'formeel erkenning' van 'materiële ongelijkheid' kan worden gezien.

Door de wijziging (amendement van de regering) wordt gesteld dat de gelijkheid van kansen beter uit de verf komt. De kansengelijkheid, die preventief bedoeld is, blijft zeer vaag: onder meer kan de vraag worden gesteld of positieve acties in dit kader kunnen worden opgezet.³³ Naar onze mening blijft dit toch een 'blinde vlek', wanneer wij een duidelijke taakomschrijving wenselijk achten. Bij de installatie van de Raad van Bestuur van het Centrum wordt gesteld dat de benaming betekent dat 'het migrantenbeleid en de antiracismestrijd ingekaderd moeten zijn in een globale benadering van bevordering van gelijkheid van kansen, en dat jullie (dit zijn leden van de raad van bestuur, b.h.) er ook zult moeten op toezien dat de acties gericht moeten zijn ook op deze mechanismen en realiteiten die racisme-uitlokkend zijn, en waarvan men er een aantal in de toekomst beter zal moeten leren beheersen'.³⁴ Wat later nog vinden wij een verwijzing naar het kansarmoedebeleid, waarbij mogelijks de gelijkheidsnotie kan verglijden naar bestrijding van

29. Goedgekeurd bij Wet van 9 juli 1975, *B.S.*, 11 december 1975.

30. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/1, 5 (M.v.T.).

31. *Ibidem.*

32. Over de toepassing van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel inzake vreemdelingen: Arb. Hof, 4 maart 1993, *T.V.R.*, 1993, afl. 1, 14, noot FOLETS, M.C., 'Welke beroepsmogelijkheden voor het Arbitragehof tegen wetten en bepalingen in verband met vreemdelingen', Arb. Hof, 5 juli 1990, nr. 25/90, *R.C.J.B.*, 1991, 621, noot ERGEC, R., 'Le droit international et le droit à l'égalité des étrangers dans la jurisprudence de la Cour d'Arbitrage'; zie ook LAGASSE, J.P., 'Les étrangers et les principes de l'égalité et de la non-discrimination (articles 6 et 6bis de la constitution)', *R.D.E.*, 1991, 33-36.

33. Vgl. RAMAKERS, J., 'Het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding', *Infomig*, 1991, afl. 1, (14), 15.

34. Toespraak van Eerste Minister DEHAENE, 15 juni 1993; zie ook de bijdrage in deze bundel van L. VAN LOOCK en E. DESLÉ.

kansarmoede, minder dan van ongelijkheid. Dit houdt weer een gevaar van segmentering en stigmatisering in.

Elke verwijzing naar artikel 6 van de Grondwet vervalt dus. Daardoor verdwijnt de mogelijke 'verwarring' tussen de taak van het Arbitragehof en het Centrum, maar anderzijds wil men een 'veel ruimer probleem' aanpakken, dat onder meer niet beperkt blijft tot de nationaliteitskwestie.³⁵ Dit argument bevredigt hoogenaamd niet: het Arbitragehof is een instantie, die behoort tot de rechterlijke macht en die een volstrekt andere functie heeft dan het Centrum, onderdeel van de uitvoerende macht, zonder enige jurisdictionele bevoegdheid.

III.3.3. De bestrijding van discriminatie en racisme

Ingevolge de goedkeuring van het Verdrag van New York verbond België zich ertoe de noodzakelijke maatregelen te treffen om rassendiscriminatie tegen te gaan, en wel 'elke discriminatie, die tot doel heeft de erkenning, het genot en de uitoefening, op voet van gelijkheid, van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, op politiek, economisch, sociaal of cultureel gebied, of op andere terreinen van het openbaar leven teniet te doen of aan te tasten'.³⁶ Bij de vermelding van discriminatie wordt geen melding gemaakt van 'religieuze, ideologische en filosofische redenen', hetgeen vragen oproept.³⁷

Voor het begrip 'discriminatie' kan men te rade gaan bij de begripsinhoud, die het begrip heeft gekregen in het kader van de Wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden.³⁸ Dit is verantwoord mede doordat de Wet van 15 februari 1993 zelf overgaat tot een wijziging van deze Wet, met name wat de procesbevoegdheid van de instellingen betreft.³⁹ Ingevolge de wijziging van de racismewet door de Wet van 12 april 1994⁴⁰ wordt het begrip 'discriminatie' thans ook omschreven: 'elke vorm van onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur, die tot doel heeft of ten gevolge heeft of kan hebben dat de erkenning, het genot of de uitoefening op voet van gelijkheid van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel terrein of op andere terreinen van het maatschappelijk leven, wordt teniet gedaan, aangetast of beperkt'.⁴¹ Het is evident dat het Centrum haar acties op beide, het preventieve en het repressieve front, zal moeten laten leiden. Toch draagt dit duidelijk de 'engere sporen' van de repressieve, strafrechtelijke aanpak. Dit vertalen naar de preventieve opdracht zal niet makkelijk zijn. Toch zijn er aankno-

35. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/6, 13 (Verslag TANT).

36. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/1, 4 (M.v.T.).

37. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/6, 14 (Verslag TANT).

38. *B.S.*, 8 augustus 1981.

39. Zie art. 7 van de Wet van 15 februari 1993, dat art. 5 van de racismewet wijzigd; zie voor een recente analyse van het voorstel van wet houdende wijziging van de Wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden (*Gedr. St.*, Senaat, B.Z., 1991-92, nr. 117/1): X, 'Een reactie vanwege de Verontruste Juristen', *T.V.R.*, 1992, afl. 66, 299-313.

40. *B.S.*, 14 mei 1994.

41. Nieuwe eerste alinea van art. 1 van de racismewet; over de gevolgen van de wijzigingen, zie de bijdrage in deze bundel van R. Stokx, alsook o.m. X, 'De racismewet aan een face-lift toe', *Nieuwsbrief Liga voor Mensenrechten*, 1994, afl. 5-6, 11-24.

pingspunten: een inventaris van 'structurele vormen van discriminatie' zal worden opgesteld.⁴²

IV. De (haalbaarheid van de) dubbele opdracht

Er wordt vooral verwezen naar de buitenlandse voorbeelden in verband met de combinatie van de preventieve en de repressieve aanpak (Groot-Brittannië en Nederland, resp. Commission for Racial Equality en Landelijk Bureau Racismebestrijding). Ingevolge de vaststelling van de tekortkomingen van een louter strafrechtelijke aanpak heeft men geopteerd voor de oprichting van een centrum, dat een strategie moet uitwerken en uitvoeren om op langere termijn de etnische gelijkheid te bevorderen en de discriminatie tegen te gaan.⁴³

Op één punt in de parlementaire voorbereiding maakt iemand zich zorgen over het toevertrouwen van 'uiteenlopende taken' aan het Centrum, waardoor het 'minder efficiënt' zal kunnen werken.⁴⁴

In het verleden en in andere landen is aangetoond dat een dubbele, zeer verschillende opdracht in hoofde van één instelling slechts zinvol kan worden vervuld door een duidelijke institutionele scheiding van deze twee sectoren. Dat heeft niet zozeer te maken met de aanbodkant zelf, maar wel het profiel van dit aanbod naar de publieke opinie toe. Rolverwarring en drempelvorming zouden mogelijke gevolgen zijn. De moeilijkheid bestaat hierin dat beide taken uiteraard niet volledig te scheiden zijn. Daaraan koppelen wij de volgende bedenking: zo dan toch wordt geopteerd voor de dubbele benadering, dan zou naar onze mening de voedingsbodem voor de beide opdrachten een grotere coherentie moeten vertonen. Wij zijn van mening dat er een soort non-penetratiebeginsel moet gelden t.a.v. de achterliggende ideeën bij de dubbele werkingspool. De kansengelijkheid is het stramien voor de eerste opdracht; de racismebestrijding voor de tweede. Racismebestrijding moet echter ook integraal deel uitmaken van de gelijkheidsbevordering. De toepassing van de racismewet heeft immers geleerd dat de werking ervan beperkt blijft tot individuele uitschieters en een soms zeer conjunctureel bepaalde toepassing krijgt. Anderzijds moet het kansengelijkheidsdenken ook doordringen tot het luik racismebestrijding.

Besluitend kunnen wij stellen dat het slechts door een duidelijke, interne en externe, institutionele en functionele scheiding van de twee wezenlijke taken van het Centrum is dat op beide vlakken substantiële stappen zullen kunnen worden gezet.

V. Slotbeschouwing

Positief is dat een aanzet is gegeven tot het anders en dubbel invullen van het begrip gelijkheid. Zoals o.m. in de sector van de huisvesting en het wonen blijkt, is het niet voldoende om formele gelijkheid ten aanzien van bepaalde risico-groepen

42. Zie art. 3, 1° van de Wet.

43. *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/1, 3.

44. Verder wordt niets gepreciseerd: *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1991-92, nr. 339/6, 15 (Verslag TANT).

te garanderen.⁴⁵ Daartegenover moet een dubbele toets (aan de materiële gelijkheid en aan de kansengelijkheid) staan, en daarbij kan het CGKR een belangrijke bijdrage leveren.

Naar onze mening moeten critici ook zwaar tillen aan de historiek van de keuze voor de benaming, die al bij al vrij misleidend is: in tijden, waarin de intentie vooropstaat om de kloof tussen overheid/politiek en bevolking/burger te dichten, is dit niet het toonbeeld van bestuurlijke duidelijkheid en ondubbelzinnigheid.

Aan de ene kant moet naast de juridische garanties worden bekeken of de formele gelijkheid in de praktijk wel wordt gerealiseerd. Het Centrum kan in dat verband werken aan meetinstrumenten en technieken om dit zo objectief en controlebaar mogelijk aan te tonen. Dit is een eerste signaalfunctie van het Centrum.

Zo blijkt dat formele gelijkheid geen kansengelijkheid genereert (het voorbeeld is opnieuw de huisvesting), dan moeten beschermingsmaatregelen in juridische of andere vorm worden opgezet om hieraan tegemoet te komen. Het Centrum moet hierbij ook werken aan de bevordering van de maatschappelijke acceptatie van zulke positief-discriminerende maatregelen, die overigens ook ten aanzien van andere of anderzins kwetsbare groepen denkbaar en aanvaardbaar zijn. Het Centrum kan in dit verband voor alle marktsituaties, waarbij spontane ongelijkheden optreden (bijvoorbeeld de woning- of arbeidsmarkt), studiewerk leveren voor het ontwerpen van effectieve en maatschappelijk aanvaarde correctiemechanismen en beschermingsconstructies.

september 1994

45. Bij deze gelegenheid signaleren wij dat de wijzigingen van de racismewet ook de bestraffing van discriminatie mogelijk maakt 'bij het leveren of bij het aanbieden van een levering van een dienst, van een goed of van het genot ervan...'; zie het nieuwe artikel 2 van de racismewet, over de toepassing van de racismewet in woon- en huisvestingssituaties: HUBEAU, B., *Het huisvestingsrecht in gewestelijk, gemeenschaps- en federaal perspectief*, Brugge, Die Keure, 1994, 743-747.